

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

***І ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ І
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА»***

21 березня 2024 року

Збірник наукових праць

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
(Харків, Україна)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
(Харків, Україна)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
(Харків, Україна)
Харківська державна академія фізичної культури
(Харків, Україна)
Державний біотехнологічний університет
(Харків, Україна)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
(Київ, Україна)
Луцький національний технічний університет
(Луцьк, Україна)
Національний університет «Одеська політехніка»
(Одеса, Україна)
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана
Боберського
(Львів, Україна)
Технічний центр «ВаріУс»
(Дніпро, Україна)

Збірник наукових праць

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ І СУЧАСНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА**

м. Харків, 21 березня 2024 року

**Харків
2024**

УДК [796+614+338](063.034)

Ф50

Фізичне виховання, безпека життєдіяльності і сучасні технології виробництва : збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної конференції (електронне видання), 21 березня 2024 року / за заг. ред. А. А. Івашури. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. 406 с.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

(протокол № 3 від 22.03.2024 р.)

Редакційна колегія:

Серпухов М. Ю. – к.е.н., доцент, проректор з навчально-методичної роботи і стратегічного розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Івашура А. А. – к.с-г.н., доцент, завідувач кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Давидова О. Ю. – д.е.н., професор, завідувач кафедри готельного і ресторанного бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Новіков Ф. В. – д.т.н., професор, професор кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Мкртічан О. А. – д.п.н., доцент, професор кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Дудко М. В. – к.фіз.вих., доцент, завідувач кафедри фізичного виховання Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана, Україна.

Михайлова Є. О. – к.т.н., доцент, доцент кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Протасенко О. Ф. – к.т.н., доцент, доцент кафедри готельного і ресторанного бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Помещикова І. П. – к.фіз.вих., доцент, завідувача кафедри спортивних та рухливих ігор, ХДАФ, Україна.

Собко І. М. – к.фіз.вих., доцент кафедри олімпійського і професійного спорту, спортивних ігор та туризму, ХНПУ ім. Г. С. Сковороди.

Рядова Л. О. – к.фіз.вих., старший викладач кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна.

Кравченко О. С. – старший викладач кафедри здорового способу життя, технологій і безпеки життєдіяльності, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Україна. **Відповідальний секретар.**

Збірник містить матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фізичне виховання, безпека життєдіяльності і сучасні технології виробництва». У наукових працях висвітлено актуальні проблеми та розвиток фізичного виховання молоді, представлена методологія, конструктивні міждисциплінарні підходи, сучасні технології й можливі моделі підвищення ефективності концепції здорового способу життя, спортивних заходів, розвитку готельно-ресторанного бізнесу та туризму, безпеки людини і довкілля в сучасних умовах, розглянуті актуальні питання сучасних технологій виробництва та надання послуг.

Матеріали конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі закладів вищої освіти.

© Колектив авторів, 2024
© ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024

ЗМІСТ

I. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІЙ ТА СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Білоус А. Д. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН.....	12
Корягін В. М. ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БАСКЕТБОЛІСТІВ.....	16
Кошева Л. В., Ковалевський С. В. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТРЕНЕРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ.....	18
Палічук Ю. І. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛЯРІВ В ЛІЦЕЯХ.....	22
Помещикова І. П., Пашенко Н. О., Ольховікова І. В., Чуча Н. І. ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ СЕНСОМОТОРНИХ РЕАКЦІЙ БАСКЕТБОЛІСТІВ СТУДЕНТСЬКОЇ КОМАНДИ ПІД ВПЛИВОМ ВПРАВ З РЕАКЦІЙНИМИ М'ЯЧАМИ SKLZ.....	26
Попружна К. О. ЗАСТОСУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТА ІГРОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ В ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІЙ ТА СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	30
Топорков О. М., Гриньова Т. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	32
Філіп'єв Є. С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІЙ ТА СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	36

II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ТА МЕДИКО-БІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

Баканова О. Ф. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ТЕНІСІСТІВ: РОЛЬ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У ДОСЯГНЕННІ ВИСОКИХ СПОРТИВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	39
Кошура А. В. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	42
Кудряшов І. О. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СТІЙКОЇ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	46
Ляхова Т. П. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ НА ІГРОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	50
Пономарьов В. О., Корчагін М. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ДЛЯ РОЗВИНЕННЯ МИСЛЕННЯ ПЕРЕМОЖЦЯ.....	53
Семенов А. І. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕДИКО – БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ ВИСОКОГО РІВНЯ.....	56
Скубанова О. О. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ З СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА.....	58

Сисоєва С. І., Трухан А. О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІТНЕС-ПОСЛУГ У ГОТЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ.....	257
Сташко М. А. ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ЯКЕ У НЬОГО МАЙБУТНЄ?	260
Ткачук Д. С., Давидова О. А. ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГОТЕЛЯХ.....	264
Ткачук С. Є. НЕДОБРОСОВІСНА КОНКУРЕНЦІЯ В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ.....	268
Ушаков О. П. ІННОВАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	271
Цуканова А. В., Голенищева Є. Ю. АНІМАЦІЙНА ДІЯЛЬНОСТЬ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	275
Черевична Н. І., Афоніна В. А. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ ПЕКАРЕНЬ-КОНДИТЕРСЬКИХ.....	278
Юзьків Я. М. ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ: АКЦЕНТ НА ЕКОЛОГІЧНІСТЬ, ГАРМОНІЮ ТА КУЛЬТУРУ.....	282

V. ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ І ДОВКІЛЛЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Pavlyshyn M. L. THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DEFINITIONS OF "HUMAN SECURITY" AND "FOOD SECURITY" IN THE SCIENTIFIC DISCOURSE.....	286
Браташ О. О. СТРЕС У НАШОМУ ЖИТТІ.....	289
Бутенко Д. О., Солоненко Л. І. РИЗИКИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я У ЛИВАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.....	293
Івашура А. А., Михальченко О. Ю. ПЕРСПЕКТИВНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ У ПРОДОВОЛЬЧІЙ СИСТЕМІ ЗА ДОПОМОГОЮ СТАЛОЇ ГАСТРОНОМІЇ.....	296
Михайлова Є. О., Мороз М. О. ТОНЕР – ОДНА ІЗ ПРИХОВАНИХ НЕБЕЗПЕК ЦИФРОВОГО ДРУКУ.....	299
Морозов Є. Р. ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ І ДОВКІЛЛЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	302
Пилипенко Л. М. НЕБЕЗПЕКИ СУЧАСНОГО СВІТУ.....	305
Протасенко О. Ф., Мигаль Г. В. КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	307
Семенов Є. О., Твердохлєбова Н. Є. ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ 3D ПРИНТЕРА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В ДОМАШНІХ УМОВАХ.....	310
Старостюк В. Є., Яцух О. В. НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ УМОВ МІКРОКЛІМАТУ АУДИТОРІЙ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	312
Твердохлєбова Н. Є., Семенов Є. О. ЩОДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ.....	318

УДК 331.451

Бутенко Д. О.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний університет «Одеська політехніка»

д.т.н., доц. **Солоненко Л. І.**

Національний університет «Одеська політехніка»

РИЗИКИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я У ЛИВАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Неухильне розширення асортименту продукції та обсягів її виробництва як у промисловості, так і в сільському господарстві, як правило, супроводжується неконтрольованим збільшенням виділень теплової енергії, шкідливих викидів та відходів (парникових газів, канцерогенів, важких металів та інших отруйних речовин тощо). Все це разом з об'ємами продуктів життєдіяльності, що постійно збільшуються, зростаючої кількості населення планети, сприяють і прискорюють темпи небажаних змін глобальної екосистеми Землі.

З цієї точки зору, одним із найістотніших джерел промислових забруднень в Україні є металургія і, зокрема, ливарне виробництво. При цьому, ливарне виробництво є джерелом викидів забруднюючих речовин не лише атмосфери та водного басейну, а й земельних ресурсів.

У зв'язку з цим проблема вдосконалення та розробки нових технологій виготовлення виливків, застосування нових екологічно безпечних основних та допоміжних матеріалів для виготовлення виливків, способів формоутворення, а також комплексної автоматизації та механізації основних та допоміжних процесів ливарних цехів тощо, з урахуванням забезпечення екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки виробництва лиття, є актуальною.

За даними Державної служби статистики України з 2016 по 2021 роки (довоєнний період) викиди забруднюючих речовин в атмосферу скоротилося приблизно у 1,3 рази, що видно з даних на рис. 1.

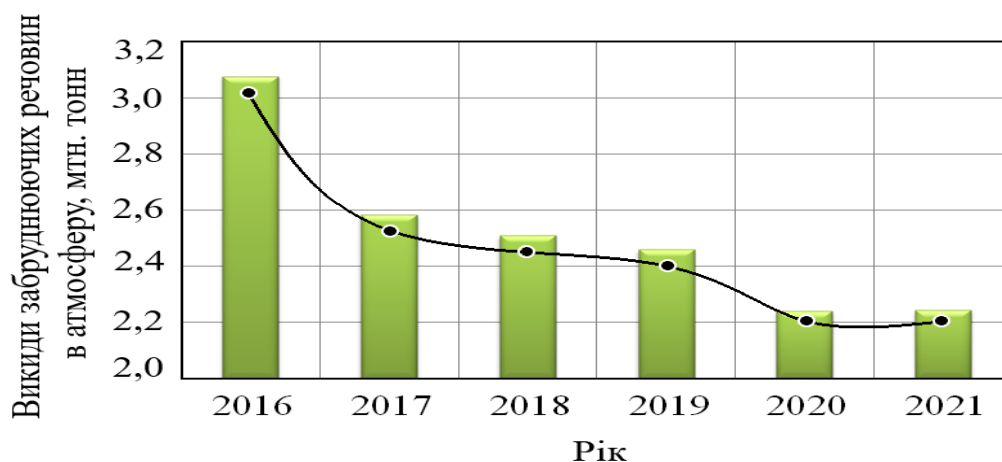

Рис. 1 Динаміка зниження викидів забруднюючих речовин у атмосферу в Україні з 2016 по 2021 роки

Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин, затверджених санітарними нормами і правилами (СНіП), свідчать, що найбільш небезпечним для людського організму є пил з розміром частинок від часток мікрметра до 5 мкм [1]. Такий пил може глибоко проникати у легені та перебувати там тривалий час, що може призвести до виникнення професійних захворювань пилової етіології [2]. Наприклад, при виробництві 1 т виливків із сталі та чавуну виділяються близько 50 кг пилу. У 2021 році (довоєнний період) в Україні виробили 10,8 млн. тонн чавуну [3] та 21, 4 млн тонн сталі [4] – це ~1,61 тис. тонн пилу. Також до ~60 млн тонн на рік відпрацьованих формувальних і стрижневих сумішей вивозять у відвали, що впливає на екосистему.

Робота в умовах ливарного виробництва, у зв'язку з викидами шкідливих речовин, може призвести до виникнення таких захворювань як пневмоконіоз, а також ракові захворювання в легенях [5].

Пневмоконіоз – це професійне захворювання легень (незворотне і невиліковне), викликане тривалим вдиханням виробничого пилу, що характеризується розвитком у легенях фіброзного процесу [6]. Пневмоконіоз займає одне з провідних місць в Україні з числа професійних захворювань. На початковій стадії не виявляється при флюорографії.

Не зважаючи на зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферу в Україні, захворюваність на пневмоконіоз збільшується, що видно з рис. 2 динаміки захворюваності в Україні з 2016 по 2020 рік [5; 6].

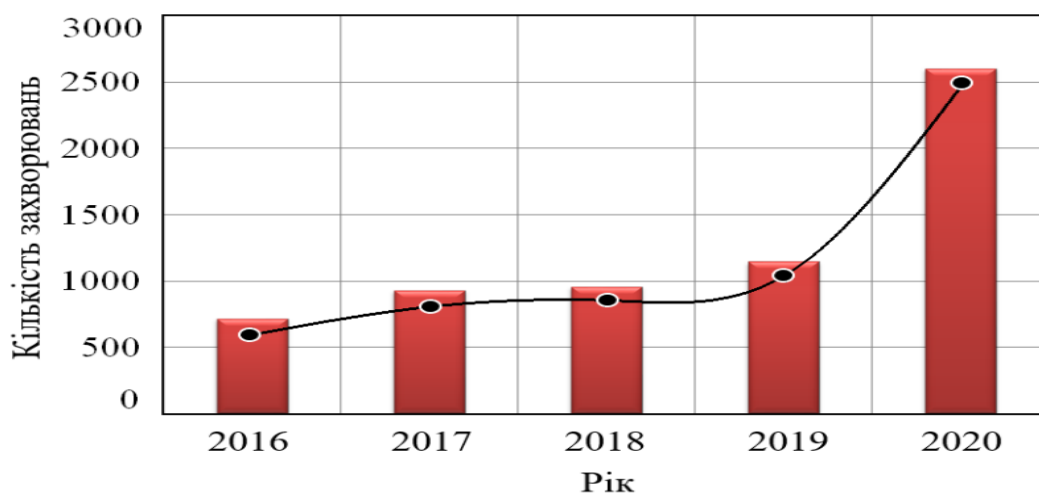

Рис. 2 Динаміка захворюваності на пневмоконіоз в Україні з 2016 по 2020 рік

При роботі у виробничих приміщеннях з високими концентраціями пилу необхідно [7; 8]:

- використовувати витяжну вентиляцію, автоматизацію технологічного процесу та дистанційне керування, повітряні душі та ін. Обмежити використання стиснутого повітря для очищення поверхні;
- використовувати респіратор, але він малоефективний і не забезпечує

надійного захисту. Респіратор може лише доповнювати ефективну вентиляцію та інші засоби колективного захисту, а не замінювати її;

- не можна пити, їсти або курити, якщо поблизу знаходиться пил;
- завжди мити руки та обличчя перед вживанням їжі, питтям або курінням та знаходитися на віддаленій відстані від робіт, де може вироблятися пил.

Профілактика пневмоконіозу [8]:

- відвідування пульмонолога 2 рази на рік;
- рентгенографія легень – 1 раз на рік;
- антиоксиданти, дихальна гімнастика, інгаляції;
- санаторно-курортне лікування.

З метою запобігання захворювання дихальних шляхів у робітників, що працюють у ливарних цехах, доцільно рекомендувати профілактичні заходи та дотримання правил техніки безпеки. Профілактика пневмоконіозу, повинна включати покращання умов праці, розробку нових технологій, які б виключали контакт працюючого з несприятливим фактором виробничого середовища, ранню діагностику захворювань.

Список використаної літератури

1. Виробничий пил, його дія на організм людини. URL: <https://te.dsp.gov.ua/vyrobnychuj-pyl-jogo-diya-na-organizm-lyudyny/>
2. Костюк І. Ф., Капустник В. А. Професійні хвороби: Підручник. Вид. 2, переробл. і доп. Київ : Здоров'я, 2003. с. 582.
3. Аналіз ринку чавунного лиття за 2018 – 1 пол. 2021 рр. URL: <https://pro-consulting.ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-chugunnogo-litya-v-ukraine-za-2018-1-pol-2021-gg>
4. Українська металургія у 2021 році виробила на 3,6 % більше сталі і посіла 14 місце за показником у світі. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2022/01/29/681904/>
5. Гігієнічний норматив : *Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини*. Наказ МОЗ України № 1054 від 20.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0910-22#Text>
6. Басанець А. В. Діагностика пневмоконіозу. *Український пульмонологічний журнал*. 2004. № 3. С. 69–71.
7. Інформаційно-аналітична довідка «про стан охорони праці в Україні у 2020 році та пріоритетні напрямки роботи у 2021 році».
8. Медична енциклопедія. Пневмоконіози. URL: <https://medical-enc.com.ua/pnevmoniozy-lechenie.htm>